

3 NASTAVENÍ DOKUMENTU A PRÁCE SE STRÁNKAMI

V tomto úvodním seznámení s nastavením vícestránkového dokumentu se naučíte:

- Založit nový dokument.
- Vytvořit, upravit a použít několik vzorových stránek.
- Nastavit výchozí nastavení dokumentu.
- Upravit velikost odkládací plochy a plochy spadávek.
- Vytvořit oddíly.
- Změnit na stránce dokumentu prvky vzorové stránky.
- Nastavit obtékání grafického prvku textem.
- Doplňit na stránky obrázky a text.

Lekce zabere přibližně 90 minut.

Zpáteční let z Otacy jako by trval celou věčnost, ale občas se, že se mi líbí nedočasť jen kvůli šťastné nešťastnosti. Ale co na tom, dostali jsme se domů a živě se vrátili do běžných kolejí. Co běžných, více než běžných, proč? Například, pokud existuje takové slovo, Onirol jsem ve Jlice za své štipulavé poznámky o jich rodících a o odvárkách svůdku všech zesnulých, oni se nespokojí aniž se na své bezvýhradně filirování a porobělným toroděrem. Ve mase upovídané nově navrázání pousto nás Jlika oba zapasla do kurzu *origami*. „Vida, manželství se mi zrazilo na kus skládacího papíru.“
 Do školka rybných kurzu více mýmim připustit, že se mi skládání papírů zalíbilo. Origami je nádherné a udučovající.
 V první hodině kurzu nám naše učitelka, umělkyně *šedolová paní*, jmenovala se Kateřina, vyprávěla strhující příběh o Tsunu On-gajji (Navršeném 2. Letní dovolená

jeřábovi).
 „Za dávných časů žil chudý lovec. Jednou nalezl na jeřábu chyceného do pastí. Sliboval se našl sám a vypustil ho. Za pár dní navrátila jeho žena přelícami žena a polidala ho, zda by u něj nemohla přececovat. Za krátký čas se vzali.
 Nevěsta měla dobré srdce a byla přelícami, takže žil šťastně. Leč lovec nedokázal svoji ženu uživit. Jednoho dne mu řekla, že bude třít látky, které by mohly podávat na rhu, ale zapletla ho, že jí při tření není nikdy spatit.
 Celé tři dny byla skryta v chabici a stala. Pak vyšla a v rukou nesla nádhernou látku. Lovce jí vzal a odnesl do města na trh. Kde jí usadili obchodníci, byli látkou usetření a platili za ni zlatem. Byla totiž jedinečná. Látku nazvali Tsunu-so-se-saba-oni (tisíc jeřábových přelíc).“
 Tento příběh měl údiadit. Zabal jsem objevovat krásu origami a rozhodnul jsem se, že si ve volném čase přečtu co nejvíce o jeho historii.

Název origami byl vytvořen roku 1880 spojením slov *ori* (skládat) a *kami* (papír). Toto umění vzniklo již v prvnímu století a. l. v Číně. (Domníval jsem se, že vzniklo v Japonsku, ale Jlika mi rychle vyvedla z omylu). Říká se, že ve této době byl vynalezen papír a spolu s ním spartifiklo světo světa i skládání papíru. Čiáně vynikli jednoduché vzory, z nichž některé se uchovaly až do dnešních dnů. Do Japonska Origami přišel buddhističtí mniši v šestém století. Za chvíli si toto umění v japonské kultuře získalo své perné místo, papír se používal v občerstvení i v každodenních rituálech. Mnohé z raných vzorů se nedochovaly, protože první písemně pojednání o origami pochází teprve z roku 1797 a bylo nazváno *Seobakura Orihata* (Jlika složte tisíc jeřábů). *Kan so made* (Zimní okno), obsahující sbírka tradičních japonských vzorů, byla vydána roku 1845.
 Origami vzrůstalo i v dalších

Nikde si neužijete tolik radosti z léta jako na pláži...

čtveřech světa. Arabové oceřili tajemství výroby papíru v 8. století do severní Afriky a Mauroré je odtud přiveřli do Španělska. Maurinm, kati se stádně drčili náboženských předstírání, nebylo povoleno vyvážet zobrazení živých bytostí. Skládání papíru se proto u nich omeřlo na geometrické vzory. Za časté motivace (Jlika se na ně ostře podívala, ale pak svůj výraz změnila v úsměv) po vyhnaní Mauroré ze Španělska rozvinuli Španělé tzv. papírořetězi (to slovo mi trochu bízírně). Tato technika je vlná ve Španělsku a Argentíně dosud oblíbená.

Occem moderního origami je Akira Yoshizawa. V italských letech dracovního století navrhaval tisíce modelů zpracovávajících různé námitky. Je tvorem systému čar a šipek, který se dnes při skládání papíru používá. V posledních a šedesátých letech přebíral své umění na západě, a tak inspiroval mnoho dalších

milovníků skládání papíru na západě i v Japonsku. Výsledkem pokročilých technik skládání papíru jsou neuvěřitelně důmyslné a krásné modely.
 Jlika se v kurzu zaměřila na skládání ryb a mořských živočichů. Během prvních dvou týdnů složila kuba a velkým křepeřem, karase, nádherného mořského konika, přímětrnou olbže a poceremnou škeřku. Použila vzory vyvinuté Barboorem, Andreoum a Robsonem.
 Jlika mořím mamiim přilícnuo dříve.

Využijete-li funkce InDesignu které vám pomohou nastavit vámi vytvářené dokumenty, snadno docílíte jednotného vzhledu vašeho layoutu a ušetříte si práci. V této lekci se naučíte nastavit nový dokument, vytvořit vzorové stránky a nastavit sloupce a vodítka.

Začínáme

V této lekci připravíte dokument pro dvanáctistránkový článek do časopisu a pak na jednu dvojstránku umístíte text a grafické prvky.

● **Poznámka:** Pokud jste ještě nezkopírovali pracovní soubory této lekce z příloženého CD na svůj pevný disk, zkopírujte je nyní. Jak postupovat se dozvíte na straně 12 v části nazvané „Zkopírování pracovních souborů“.

- 1 Jelikož potřebujete, aby nastavení vašeho InDesignu odpovídalo nastavení, které používáme v této lekci, musíte stávající soubor předvoleb přesunout na jiné místo. Postup je popsán na straně 12 v lekci „Uložení a obnovení stávajícího souboru předvoleb InDesignu“.
- 2 Spusťte Adobe InDesign CS4. Aby se vám panely a příkazy nabídek zobrazovaly stejně jako v této lekci, zvolte příkaz Okna/Window → Pracovní plocha/Workspace → [Rozšířené]/[Advanced] a pak zvolte Okna/Window → Pracovní plocha/Workspace → Obnovit Rozšířené/Reset Advanced. Začnete vaši práci otevřením částečně dokončeného dokumentu.
- 3 Abyste si mohli prohlédnout výsledný dokument, otevřete ve složce Lekce_03 soubor 03_Dokonceny.indd. Složku Lekce_03 naleznete ve složce ID výuka, do které jste ji na pevný disk zkopírovali z příloženého CD.

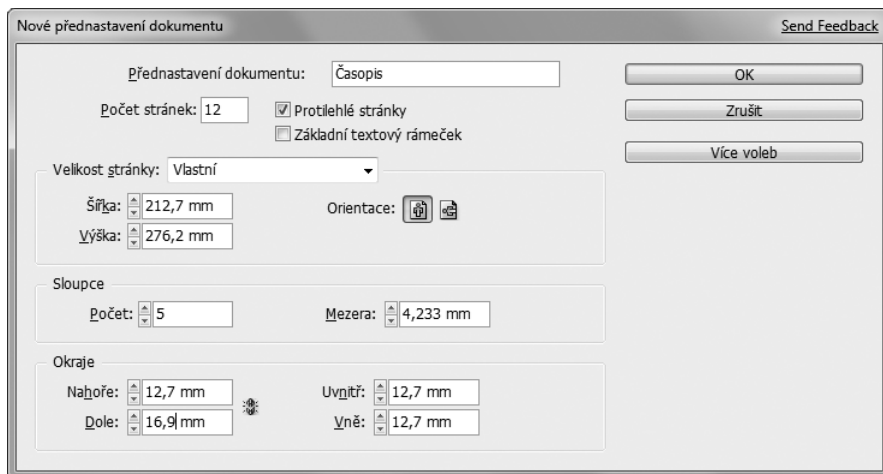
- 4 Projděte si dokument a prohlédněte si jednotlivé dvojstránky. Většina jich obsahuje jen vodítka a rámečky s vyhrazeným místem. Přejděte na strany 2–3. Uvidíte dvojstránku, kterou v této lekci dokončíte.
- 5 Po prohlédnutí soubor 03_Dokonceny.indd zavřete. Pokud do něj během práce chcete občas nahlédnout, můžete si jej nechat otevřený.

● **Poznámka:** Při práci si můžete panely rozmístit podle potřeby a zvolit zvětšení, které vám bude vyhovovat.

Vytvoření a uložení vlastního nastavení stránek

V InDesignu máte možnost uložit si často používaná nastavení dokumentu, včetně počtu stran, jejich velikosti, sloupců a parametrů okrajů. Pomocí těchto uložených parametrů nazývaných *přednastavení dokumentu* můžete rychle vytvořit vlastní dokumenty.

- 1 Zvolte příkaz Soubor/File → Přednastavení dokumentu/Document Presets → Definovat/Define.
- 2 V dialogu Přednastavení dokumentu/Document Presets klepněte na volbu Nové/New.
- 3 V dialogu Nové přednastavení dokumentu/New Document Preset nastavte následující parametry:
  - Jako název v poli Přednastavení dokumentu/Document Preset Name zadejte **Časopis**.
  - Počet stránek/Number of Pages zadejte **12**.
  - Zkontrolujte, zda je zatržena volba Protilehlé stránky/Facing Pages.
  - V poli Šířka/Width zadejte **212,7 mm**.
  - V poli Výška/Height zadejte **276,2 mm**.
  - V sekci Sloupce/Columns zadejte Počet/Number **5**, mezeru ponechte 4,2 mm.
  - V sekci Okraje/Margins zadejte v poli Dole/Bottom hodnotu **16,9 mm**, v polích Nahoře/Top, Uvnitř/Inside a Vně/Outside ponechte hodnoty 12,7 mm. Pozor, zkontrolujte, zda tlačítko Změnit všechna nastavení na stejné hodnoty/Make All Settings The Same (:): uprostřed sekce Okraje je odznačené (články řetězu jsou rozpojeny), abyste u všech 4 rozměrů mohli zadat rozdílné hodnoty.

- 4 Klepnutím na tlačítko Více voleb/More Options rozšíříte dialog a zadejte u spadávky (Bleed) v poli Nahoře/Top hodnotu 6,4 mm. Pak zkontrolujte, zda je za poli hodnot spadávky zmáčknuto tlačítko Změnit všechna nastavení na stejné hodnoty/Make All Settings The Same (člán-

ky řetězu jsou spojeny), aby se doplnila stejná hodnota i v polích Dole/Bottom, Uvnitř/Inside a Vně/Outside. Klepněte uvnitř pole Dole/Bottom a všimněte si, jak InDesign automaticky převede hodnoty zadané jinými měřicími jednotkami (v tomto případě milimetry) na ekvivalent v picas a bodech.

Spadávká je tisknutelná oblast vně stránky, která se používá, když se na stránce nacházejí prvky přesahující plochu stránky, např. obrázek nebo barevné pozadí.

► **Tip:** V dialogích nebo panelech můžete použít libovolné měrné jednotky. Pokud chcete použít jiné jednotky než ty, které jsou nastaveny jako výchozí, zadejte do pole s hodnotou (hned za číslo, které jste vložili) jejich správnou zkratku, např. **cm** za centimetry, **b (pt)** za body a,, za palce. Výchozí jednotky lze změnit příkazem Úpravy/Edit → Předvolby/Preferences → Jednotky a kroky kláves/Units & Increments (Windows) nebo InDesign → Předvolby/ Preferences → Jednotky a kroky kláves/Units & Increments (Mac OS).

5 Klepněte v obou dialogích na OK. Tím přednastavení dokumentu uložíte.

Vytvoření nového dokumentu

Když vytváříte nový dokument, objeví se dialog Nový dokument/New Document. K vytvoření dokumentu můžete použít přednastavení nebo přímo v tomto dialogu zadat několik parametrů dokumentu, jako je počet stránek, velikost stránky, počet sloupců atd. Zde použijete přednastavení Časopis, které jste právě vytvořili.

- 1 Zvolte příkaz Soubor/File → Nový/New → Dokument/Document.
- 2 V dialogu Nový dokument/New Document v nabídce Přednastavení dokumentu/Document Preset zvolte Časopis.
- 3 Klepněte na tlačítko OK.

InDesign k vytvoření nového dokumentu použije údaje zadané v přednastavení dokumentu, včetně počtu stránek, velikosti stránky a parametrů okrajů.

- 4 Příkazem Okna/Window → Stránky/Pages otevřete panel Stránky/Pages, pokud již není otevřen.

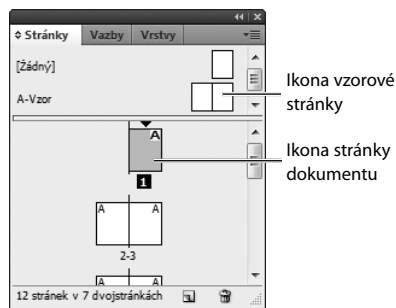
V panelu Stránky je stránka 1 modře zvýrazněna, protože je to stránka, kterou právě vidíte v okně dokumentu. Panel Stránky obsahuje dvě sekce. V horní sekci jsou ikony vzorových stránek. (Vzorová stránka A je jako šablona pozadí, kterou můžete použít na mnoho stránek

v dokumentu.) V dolní sekci jsou ikony stránek dokumentu. V tomto dokumentu se vzorová stránka skládá ze dvou protilehlých stránek.

- 5 Zvolte příkaz Soubor/File → Uložit jako/Save As, soubor pojmenujte 03_Nastaveni.indd a uložte ho do složky Lekce_03.

► **Tip:** Standardně je strana 1 v novém dokumentu vpravo (vpravo od hřbetu knihy). Dokument můžete také začít na levé straně (nalevo od hřbetu knihy). Jestliže chcete,

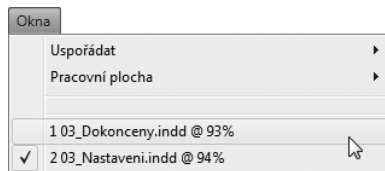
aby dokument začínal na levé straně dvojstránky, vytvořte nový dokument, na panelu Stránky vyberte první stránku a zvolte příkaz Formát/Layout → Volby číslování a oddílů/Numbering and Section Options. Do pole Začít číslování stránek na/Start Page Numbering At zadejte některé sudé číslo a klepnutím na tlačítko OK dialog zavřete.

Přecházení mezi otevřenými soubory InDesignu

Během práce budete chtít občas přejít z nového dokumentu, na kterém pracujete, do našeho výsledného dokumentu, abyste je mohli srovnat. Pokud jsou oba dokumenty otevřené, můžete libovolný z nich zobrazit v popředí.

- 1 Zvolte nabídku Okna/Window. Naspodu uvidíte seznam dokumentů, které máte v InDesignu právě otevřené.
- 2 Vyberte dokument, který chcete zobrazit. Dokument se zobrazí v popředí.

Práce se vzorovými stránkami

Než do dokumentu vložíte obrázky a textové rámečky, můžete si připravit vzorové stránky sloužící jako pozadí pro stránky vašeho dokumentu. Každý objekt, který vložíte do vzorové stránky, se automaticky objeví i ve stránkách dokumentu, které jsou na této vzorové stránce založeny.

V tomto dokumentu vytvoříte dvě vzorové dvojstránky – jedna bude obsahovat mřížku a informace v zápatí, druhá bude obsahovat zástupné rámečky. Vytvoření více vzorových stránek vám umožní použít v dokumentu více variant stránek a přitom zachovat jednotný design.

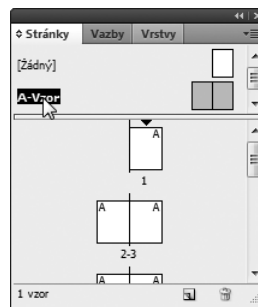
Umístění vodítek do vzorové stránky

Vodítka jsou netisknutelné přímký, které slouží k přesnému rozvržení dokumentu. Vodítka, která umístíte na vzorové stránce, se objeví v dokumentu na každé stránce, jež z ní bude vycházet.

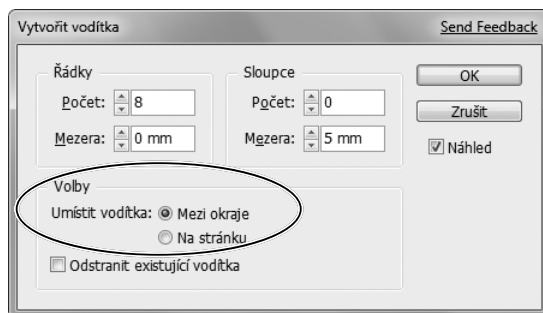
V tomto dokumentu vložíte do vzorové stránky řadu vodítek, která spolu s vodítky sloupců vytvoří mřížku umožňující přesné umístění grafických prvků a textových rámečků.

► **Tip:** Pokud obě stránky vzorové dvojstránky nemáte zobrazené uprostřed okna dokumentu, poklepejte v panelu nástrojů na nástroj Ručička.

- 1 V horní sekci panelu Stránky/Pages poklepejte na název vzorové stránky A-Vzor. V okně dokumentu se zobrazí levá a pravá strana vzorové dvoustránky.
- 2 Poté zvolte příkaz Formát/Layout → Vytvořit vodítka/Create Guides.
- 3 Zatrhněte políčko Náhled/Preview.
- 4 V sekci Řádky/Rows zadejte v poli Počet/Number hodnotu 8 a v poli Mezera/Gutter hodnotu 0.
- 5 V sekci Umístit vodítka/Fit Guides To zvolte Mezi okraje/Margins, abyste viděli, jak budou vodítka na vzorové stránce vypadat.

Volba Mezi okraje/Margins nastaví vodítka tak, aby sahala k definovaným okrajům a nikoliv až ke krajům stránky. Vodítka sloupců nebudete nastavovat, protože sloupce jsou v dokumentu již zobrazeny.

- 6 Klepněte na tlačítko OK.

► **Tip:** Pokud místo na vzorových stránkách pracujete přímo na stránkách dokumentu, lze stejným příkazem umístit mřížku v dokumentu i na jednotlivé stránky.

Vytažení vodítek z pravítek

Na jednotlivých stránkách lze dodatečně vodítka vytvořit i vytažením vodorovného (horního) nebo svislého (bočního) pravítka. Pokud budete při tažení držet stisknutou klávesu Ctrl (Windows) nebo Command (Mac OS), umístí se vodítko na obě strany dvojstránky.

V této lekci umístíte zápatí až na spodní část stránky, kde nejsou žádná vodítka sloupců. Abyste mohli zápatí přesně umístit, doplníte do vzorové stránky ještě jedno vodorovné a dvě svislá vodítka.

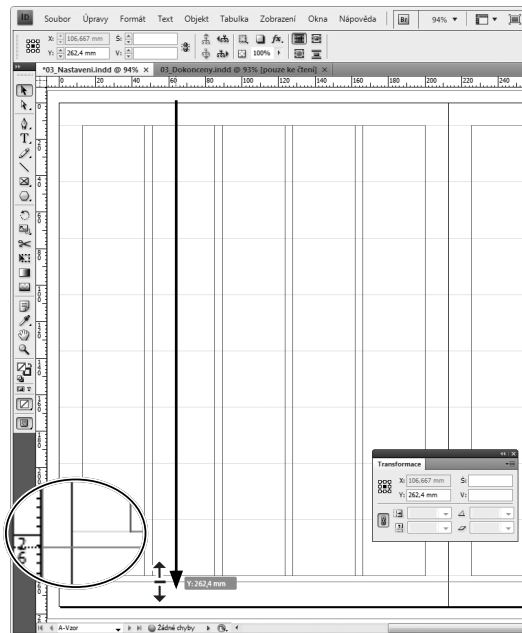
- 1 V panelu Stránky/Pages poklepejte na vzorovou stránku A-Vzor, pokud již není vybrána. Pokud vzorovou stránku A-Vzor v panelu Stránky nevidíte, sjeďte posuvníkem o něco níže nebo posuňte dolů příčku panelu, aby se zobrazily ikony ostatních vzorových stránek.

► **Tip:** Vodítko můžete vytvořit tažením z pravítka i bez použití klávesy Ctrl nebo Command a pustit je až na odkládací ploše. Vodítko pak bude zasahovat jak na odkládací plochu, tak i na obě strany dvojstránky.

2 V dokumentu neklepejte, jen pohybujte ukazatelem po ploše okna dokumentu a sledujte, co se při pohybu ukazatele děje se svislým i vodorovným pravítkem. Všimněte si, jak čárkovaný indikátor polohy na pravítkách kopíruje polohu ukazatele a ztlumené hodnoty X a Y v ovládacím panelu udávají souřadnice ukazatele.

3 Dále stiskněte klávesu Ctrl (Windows) nebo Command (Mac OS) a umístěte ukazatel na vodorovné pravítko. Přetáhněte z něj vodítko dolů přibližně k hodnotě 262,5 mm. Aktuální hodnotu souřadnice Y ukazatele sledujte v ovládacím panelu nebo panelu Transformace/Transform (Okna/Window → Objekt a rozvržení/Object & Layout → Transformace/Transform). Pokud se vám nepodaří umístit ukazatel přesně na hodnotu 262,5 mm, nevádí, napравíte to v dalším kroku.

● **Poznámka:** Ovládací prvky v panelu Transformace/Transform jsou podobné těm v ovládacím panelu. Oba panely můžete použít k řadě běžných úprav, jako je změna umístění, velikosti, měřítka a úhlu otočení.

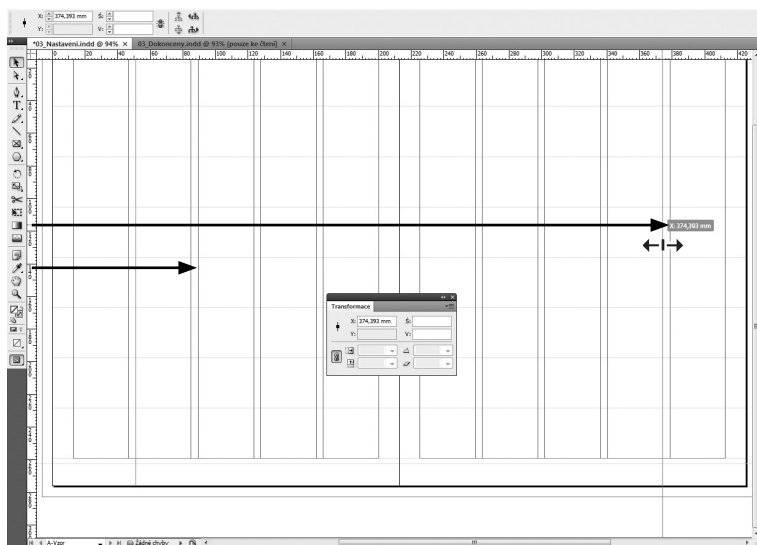
4 Abyste mohli umístit vodítko přesně na hodnotu 262,5 mm, klepněte na nástroj Výběr (☞) a vyberte jím vodítko. Vybraná vodítka mají jinou barvu než nevybraná. Jakmile je vodítko vybráno, hodnota Y v ovládacím panelu nebo panelu Transformace/Transform již nebude ztlumená. V ovládacím panelu označte hodnotu v poli Y a přepište ji na **262,5 mm**. Stiskem klávesy Enter nebo Return pak nastavíte polohu vodítka.

► **Tip:** Při práci v kterémkoli panelu můžete vybrat hodnotu u v textovém poli tak, že klepnete na písmeno nebo ikonu, která ho označuje. Klepněte například na Y – vybere se hodnota v poli Y.

5 Přetáhněte vodítko ze svislého pravítka na souřadnici X 51 mm. Hodnotu souřadnice X sledujte během tažení v ovládacím panelu. Vodítko se přimkne k vodítku sloupce, které se nachází na tomto místě.

6 Ze svislého pravítka přetáhněte ještě druhé vodítko na souřadnici X 374,4 mm.

7 Zvolte příkaz Soubor/File → Uložit/Save.

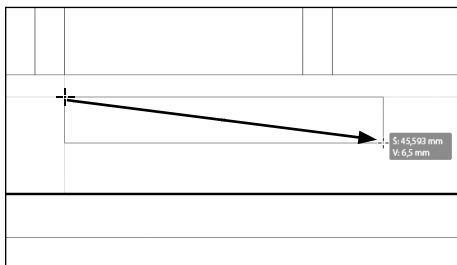
Vytvoření textového rámečku na vzorové stránce

Jakýkoli text nebo grafický prvek, který vložíte na vzorovou stránku, se objeví na každé stránce dokumentu, které na ní budou založeny. Zápatí, které zde vytvoříte na obou vzorových stránkách, bude obsahovat název článku („Letní dovolená“) a číslo strany.

- 1 Zkontrolujte, zda je v okně dokumentu zobrazen spodek levé vzorové stránky. Pokud tomu tak není, zvětšíte zobrazení a použijte posuvníky nebo nástroj Ručička (☞).
- 2 V panelu nástrojů vyberte nástroj Text (T). Na levé vzorové stránce pod druhým sloupcem na průsečíku vodítek (viz obr.) vytvořte tažením textový rámeček. Pokud se vám nepodaří umístit ho přesně, nevádí, napravíte to později.

● **Poznámka:** Při vytváření rámečku nástrojem Text je výchozím bodem rámečku značka účaří (krátká tučná vodorovná čárka na ukazateli) na textovém ukazateli, nikoliv jeho vrch.

- 3 Po dokončení bude v novém rámečku blikat textový kurzor. Zvolte příkaz Text/Type → Vložit speciální znak/Insert Special Character → Značky/Markers → Číslo aktuální stránky/Current Page Number.

V textovém rámečku se objeví písmeno A. Tento znak se na stránkách dokumentu, které na ní budou založeny, změní na číslo aktuální stránky, např. „2“ na straně 2.

4 Ještě doplníte za číslo stránky čtverčikovou mezeru. Kurzor by měl i nadále blikat v textovém rámečku. Klepnutím pravým tlačítkem myši (Windows) nebo se stisknutou klávesou Control (Mac OS) zobrazte místní nabídku a zvolte v ní příkaz Vložit prázdné místo/Insert White Space → Dlouhá mezeru/Em Space. Tento příkaz lze zvolit i v nabídce Text/Type.

5 Za čtverčikovou mezeru napište text Letní dovolená.

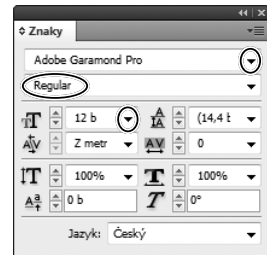
Dále změníte typ písma i jeho velikost.

● **Poznámka:** Vlastnosti celého textu v textovém rámečku lze upravit, pokud rámeček vyberete nástrojem Výběr. Chcete-li změnit vlastnosti jen části textu v rámečku, vyberte nástroj Text.

6 V panelu nástrojů zvolte nástroj Výběr (☞) a klepněte jím na textový rámeček zápatí. Ujistěte se, že všechen text, který jste právě zadali, je viditelný. Pokud ne, tažením za pravý spodní roh textového rámečku ho zvětšete natolik, aby byl text vidět.

7 Příkazem Text/Type → Znaky/Character zobrazte panel Znaky/Character.

8 V panelu Znaky/Character zvolte písmo Adobe Garamond Pro a styl Regular.

9 V nabídce velikostí písma zvolte 12 b.

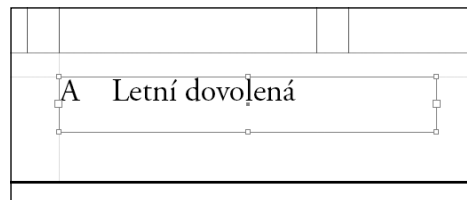
● **Poznámka:** Nabídku velikosti písma (T) lze snadno zaměnit s nabídkou Proklad/Leading (A). Zkontrolujte proto, zda jste změnili velikost písma a ne proklad.

10 V panelu nástroje zvolte nástroj Výběr (☞). Pokud je to nutné, posuňte rámeček zápatí tak, aby jeho levý horní roh přilnul k vodorovnému a svislému vodičku, jež jste si vytvořili dříve (viz obr.).

► **Tip:** Když nejsou vybrány žádné objekty, stanou se změny, které jste provedli v panelu Znaky/Character nebo v jiných panelech, výchozím nastavením pro aktivní dokument. Abyste omylem nezměnili svá výchozí nastavení, zkontrolujte vždy před provedením změn v panelu, zda máte vybráný nějaký objekt.

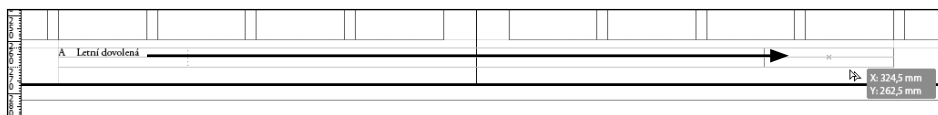
11 V ovládacím panelu vlevo nahoře klepněte na ikoně referenčních bodů na levý horní bod ( ). Zkontrolujte, zda má souřadnice X v ovládacím panelu hodnotu 51 mm a souřadnice Y hodnotu 262,5 mm.

12 V okně dokumentu klepněte na prázdné místo nebo příkazem Úpravy/Edit → Odznačit vše/Deselect All odznačte textový rámeček.

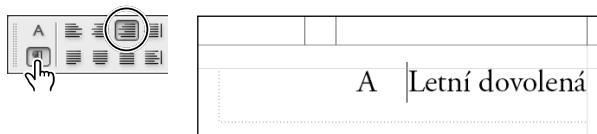
Dále na levé vzorové stránce vytvoříte duplikát zápatí a tuto kopii umístíte na pravou vzorovou stránku.

- 13 Nástrojem Výběr (⌘) vyberte textový rámeček zápatí na levé vzorové stránce. Stiskněte a podržte klávesu Alt (Windows) nebo Option (Mac OS) a přetáhněte rámeček na pravou vzorovou stránku tak, aby se přimklnul k vodičkům jako zrcadlový obraz levé vzorové stránky (viz obr.).

- **Tip:** Když není prvek vzorové stránky vybrán, zobrazí se podél okraje jeho ohraničovacího rámečku tečkovaná čára. Tak jsou vizuálně odlišeny prvky vzorové stránky od objektů vytvořených na stránkách dokumentu, jejichž ohraničovací rámečky jsou tvořeny plnou čarou.

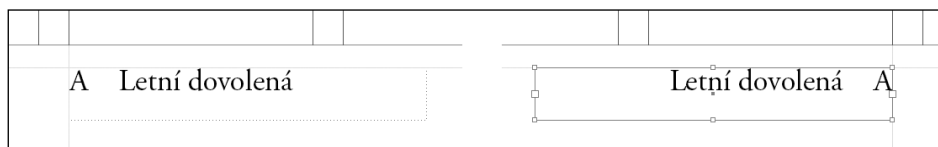
- 14 Zkontrolujte, zda vidíte spodek pravé vzorové stránky. V případě potřeby zvětšete zobrazení a sjedte níže, abyste viděli textový rámeček na jejím spodku.
- 15 Vyberte nástroj Text (T) a klepněte na libovolné místo uvnitř textového rámečku na pravé vzorové stránce. Ukazatel se změní na textový kurzor.
- 16 Klepněte na ovládacím panelu na tlačítko Ovládací prvky formátování odstavce/Paragraph Formatting Controls (¶) a pak klepněte na tlačítko Zarovnat doprava/Align Right.

Klepnutím na tlačítko Ovládací prvky formátování odstavce/Paragraph Formatting Controls vlevo nahoře v ovládacím panelu zobrazíte volby zarovnání.

Text v rámečku zápatí na pravé vzorové stránce je nyní zarovnán doprava. Pravou vzorovou stránku dále upravíte tak, aby číslo stránky na ní bylo až za slovy „Letní dovolená“.

- 17 Smažte čtverčikovou mezeru a číslo stránky na začátku zápatí.
- 18 Klepnutím umístěte textový kurzor na konec za slova „Letní dovolená“ a zvolte příkaz Text/Type → Vložit speciální znak/Insert Special Character → Značky/Markers → Číslo aktuální stránky/Current Page Number.
- 19 Vložte textový kurzor mezi slova „Letní dovolená“ a číslo stránky. Klepněte pravým tlačítkem myši (Windows) nebo klepněte se stisknutou klávesou Control (Mac OS) a pak zvolte příkaz Vložit prázdné místo/Insert White Space → Dlouhá mezera/Em Space.

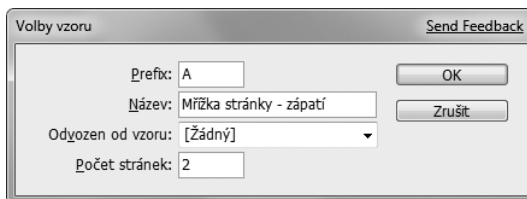
Levé a pravé zápatí

- 20 Zavřete nebo ukotvěte panel Znaky/Character. Zvolte příkaz Úpravy/Edit → Odznačit vše/Deselect All a pak příkaz Soubor/File → Uložit/Save.

Přejmenování vzorové stránky

Pokud máte v dokumentu více vzorových stránek, je dobré je pojmenovat popisnými názvy. První vzorovou stránku přejmenujete na „Mřížka stránky – zápatí“.

- 1 Pokud není zobrazený panel Stránky/Pages, zvolte příkaz Okna/Window → Stránky/Pages. Zkontrolujte, zda je ještě vybraná vzorová stránka A-Vzor. Klepněte na tlačítko nabídky panelu (☰) v horním rohu panelu Stránky a zvolte příkaz Volby vzoru pro A-Vzor/Master Options for A-Master.

- 2 Zadejte název Mřížka stránky – zápatí a klepněte na tlačítko OK.

► **Tip:** V dialogu Volby vzoru/Master

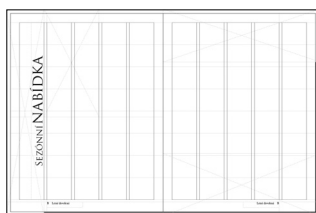
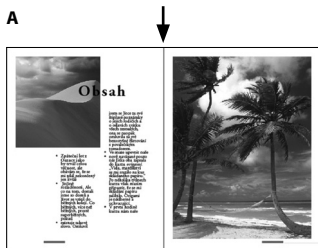
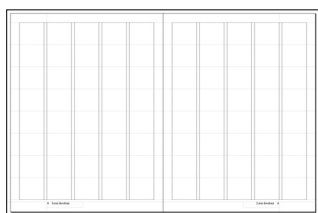
Options lze kromě jména změnit i další vlastnosti již vytvořených vzorových stránek.

Vytvoření dodatečných vzorových stránek

V dokumentu lze vytvořit více vzorových stránek. Mohou být vytvořeny nezávisle na sobě nebo vzorovou stránku můžete založit na jiné vzorové stránce. Když založíte vzorovou stránku na jiné vzorové stránce, pak všechny změny, které provedete na rodičovském vzoru, se projeví i na dceřiných vzorech.

Např. vzorová stránka A-Mřížka stránky – zápatí se hodí na většinu stran v dokumentu této lekce, a proto ji lze použít jako základ pro řadu dalších vzorových stránek, které sdílí klíčové prvky layoutu, jako jsou okraje a číslo aktuální stránky.

Aby se jednotlivé layouty navzájem podobaly vzhledem, vytvoříte samostatnou řadu vzorových stránek, které budou obsahovat vyhrazené místo pro text a grafické prvky. Vzor rozmístění založíte na vzoru A-Mřížka stránky – zápatí.

A. Vzor A-Mřížka stránky – zápatí

B. Vzor B-Rozmístění

C. Stránky dokumentu založené na A-Mřížka stránky – zápatí

D. Stránky dokumentu založené na vzoru B-Rozmístění

Vytvoření vzoru pro rozmístění prvků

Dále vytvoříte druhou vzorovou stránku, na které vyhradíte místa pro text a grafické prvky, které budou součástí článku. Vyhrazením místa na vzorových stránkách lze zajistit jednotný vzhled stránek článku a ušetřit si práci s vytvářením textových rámečků znovu na každé stránce dokumentu.

- 1 V panelu Stránky/Pages zvolte v nabídce panelu příkaz Nový vzor/New Master.
- 2 Vzor nazvěte Rozmístění.
- 3 V rozbalovací nabídce Odvozen od vzoru/Based on Master zvolte A-Mřížka stránky – zápatí a klepněte na tlačítko OK.

Všimněte si, že na obou ikonách stránek vzoru B-Rozmístění je v panelu Stránky/Pages zobrazeno písmeno A. Toto písmeno symbolizuje, že vzor B-Rozmístění je odvozen od vzoru A-Mřížka stránky – zápatí. Kdybyste upravili vzor A-Mřížka stránky – zápatí, změny se projeví i ve vzoru B-Rozmístění. Asi také zjistíte, že objekty, jako jsou zápatí, nelze na jiných vzorových stránkách snadno vybrat. Jak se vybírají a mění prvky vzorových stránek, to se v této lekci dovíte později.

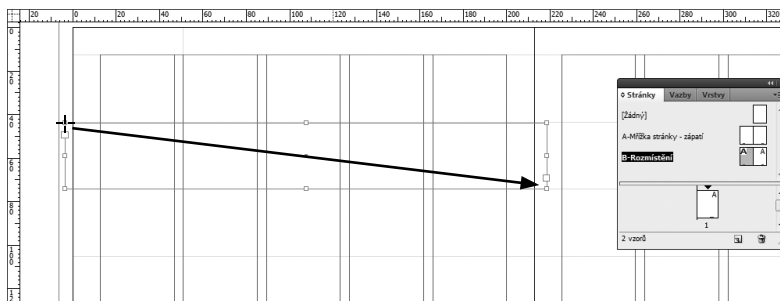

► **Tip:** Pokud nejsou v panelu Stránky/Pages všechny ikony vzorových stránek viditelné, umístěte ukazatel na vodorovný pruh, který se nachází pod vzorovými stránkami. Klepněte a přetáhněte ho dolů tak, aby se zobrazily všechny vzorové stránky.

Vyhrazení rámečku pro nadpis

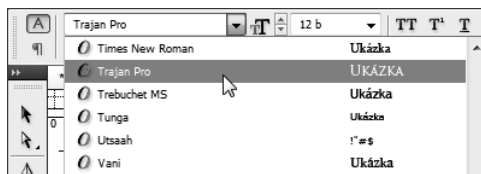
První místo vyhradíte pro nadpis článku, který bude obsažen v natočeném textovém rámečku.

- 1 Poklepáním na ikonu vzoru B-Rozmístění v panelu Stránky/Pages zobrazte levou stranu doprostřed okna dokumentu.
- 2 Vyberte nástroj Text (T). Umístěte ukazatel k levému okraji stránky do odkládací plochy. Klepnutím a tažením vytvořte textový rámeček, který je nepatrně širší než celá stránka. Výška by měla být přibližně stejná jako šířka libovolného sloupce mřížky. Rámeček umístíte a jeho velikost upravíte až později.

- 3 Textovým kurzorem do nového textového rámečku napište slova Sezónní nabídka.
- 4 Klepněte třikrát na text, který jste v předchozím kroku napsali. Tím v rámečku vyberete všechny znaky.

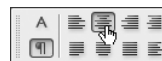
- 5 V ovládacím panelu klepněte na tlačítko Ovládací prvky formátování znaků/Character Formatting Controls (A). V nabídce písem zvolte font Trajan Pro.

Písmo Trajan Pro má jen velká písmena, proto text, který napíšete, bude celý tvořen verzálkami.

- 6 Poklepáním vyberte slovo „SEZÓNŇÍ“. V nabídce velikosti písma v ovládacím panelu zvolte 36b. Dále vyberte slovo „NABÍDKA“ a zvolte velikost písma 60b.

- 7 V ovládacím panelu klepněte na tlačítko Ovládací prvky formátování odstavce/Paragraph Formatting Controls (¶) a pak klepněte na tlačítko Zarovnat na střed/Center Align.

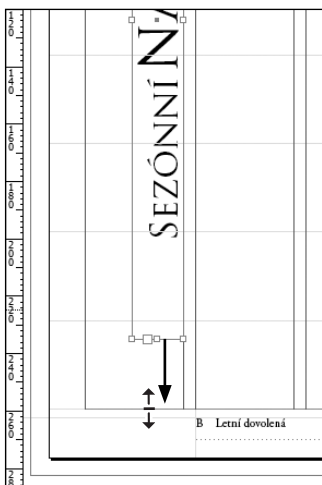

- 8 Klepněte na nástroj Výběr (☞); textový rámeček bude vybrán. Klepněte naspodu rámečku na prostřední úchyt a táhněte jím do té doby, než rámeček pojme celý text. Pokud text zmizí, zvětšete rámeček opět tažením za úchyt směrem dolů. Až bude výsledek v pořádku, příkazem Zobrazení/View → Dvojitrušku do celého okna/Fit Spread in Window zmenšete zobrazení.

- 9 V ovládacím panelu vyberte na ikoně referenčních bodů levý horní referenční bod (☐). Uprostřed ovládacího panelu klepněte na tlačítko Otočit o 90° doleva/Rotate 90° Counter-clockwise (↺).

- 10 Přetáhněte natočený textový rámeček dolů tak, aby se jeho horní okraj přimklnul k vodítku okraje nahoře na stránce a jeho pravý okraj k pravému vodítku sloupce úplně vlevo. Potom tažením za spodní prostřední úchyt rámečku roztáhněte rámeček až ke spodnímu okraji stránky nad zápatí.

- 11 Klepnutím do prázdného místa odkládací plochy nebo stránky výběr odznačte a pak příkazem Soubor/File → Uložit/Save dokument uložte.

Vyhrazení rámečku pro grafické prvky

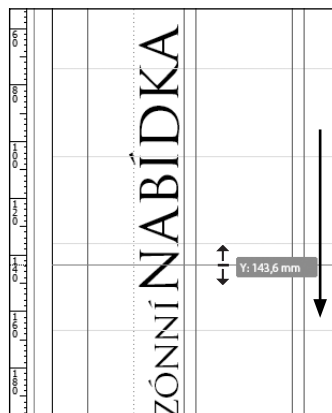
Již jste vyhradili místo textovému rámečku nadpisu článku. Dále na vzor B-Rozmístění umístíte dva rámečky pro grafické prvky. Podobně jako textové rámečky budou i tyto rámečky vyhrazovat místo pro obrázky na stránkách dokumentu. Tím vám pomohou udržet jednotný vzhled článku.

- **Poznámka:** V každém dokumentu nemusíte vyhrazovat místo objektům. Například u krátkých dokumentů není nutné vytvářet vzorové stránky a vyhrazovat na nich místo rámečky.

Nástroje Obdélník (□) a Obdélníkový rámeček (☒) jsou do jisté míry ekvivalentní. Nástroj Obdélníkový rámeček, který obsahuje netisknutelné X, se však běžně používá k vyhrazení místa pro grafické prvky.

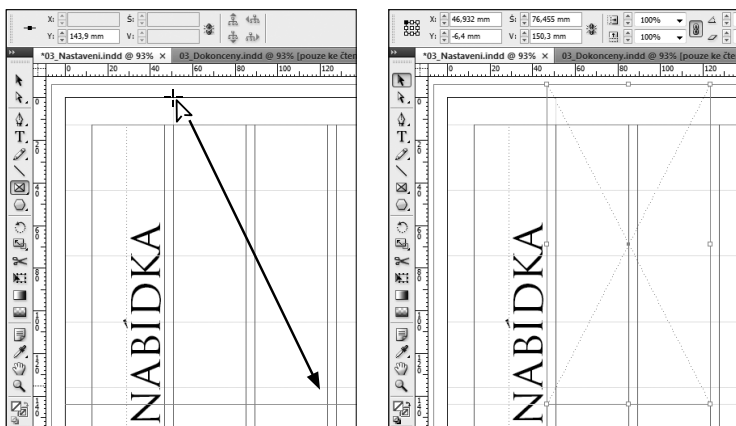
Vytvoříte-li si nejdříve vodítka, usnadníte si práci s umístěním grafických rámečků.

- 1 Zvolte příkaz Zobrazení/View → Mřížka a vodítka/Grids & Guides a zkontrolujte, zda je zatržena volba Přitahovat na vodítka/Snap to Guides.
- 2 Na levé vzorové stránce přetáhněte z vodorovného pravitka vodítka na souřadnici Y 143,9 mm. Připomínáme, že poloha vodítka během tažení bude zobrazena v ovládacím panelu. Jakmile dosáhne hodnoty 143,9, uvolněte tlačítko myši.

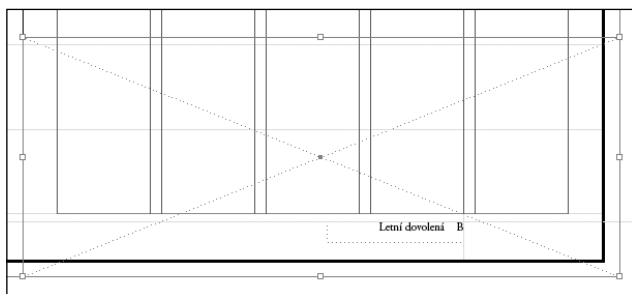

Aby bylo vodítko přesně na souřadnici Y 143,9 mm, zvolte nástroj Výběr (☞) a klepnutím vodítko vyberte (barva vodítka se po vybrání změní). Pak do pole souřadnice Y na ovládacím panelu zadejte hodnotu **143,9 mm** a stiskněte klávesu Enter nebo Return.

- 3 Klepnutím do prázdného místa odkládací plochy nebo stránky výběr odznačte a pak v panelu nástrojů vyberte nástroj Obdélníkový rámeček (☒).
- 4 Umístěte křížový ukazatel na vodítko spadávky do levého horního rohu levé stránky na souřadnici X 46,9 mm a Y -6,4 mm. Jak pohybujete křížovým ukazatelem, jeho souřadnice X a Y jsou zobrazeny v ovládacím panelu v polích X a Y.
- 5 Klepnutím a tažením vytvořte rámeček, který se bude rozprostírat od vodítka spadávky nad horním okrajem stránky až po vodorovné vodítko, jež jste umístili na souřadnici Y 143,9 mm, a na boku bude zasahovat až k vodítku na souřadnici X 123,4 mm.

- 6 Nyní umístíte rámeček vyhrazující místo pro grafické prvky na pravou vzorovou stránku. Postupujte podle kroků 2 až 5, ale vodítko na této stránce umístíte na souřadnici Y 194,7 mm.
- 7 Tažením vytvořte obdélníkový rámeček, který začíná na hřbetu u levého okraje pravé vzorové stránky a sahá k vodítku spadávky u pravého okraje stránky. Horní okraj rámečku by měl být umístěn zároveň s vodítkem, které jste vytvořili v předchozím kroku; dolní okraj by měl být umístěn zároveň s vodítkem spadávky naspoju stránky.

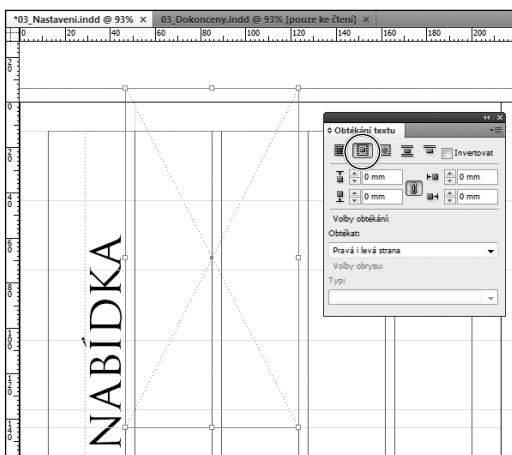
- 8 Zvolte příkaz Soubor/File → Uložit/Save.

Obtěkání textu kolem grafického prvku

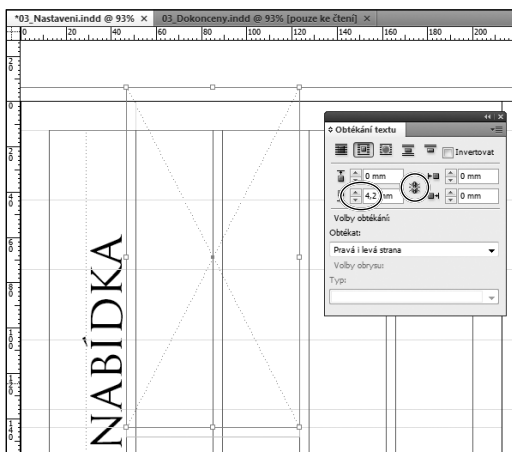
Na vzorové stránce můžete nastavit obtěkání textu kolem rámečku vyhrazujícího místo pro určitý objekt. Na každé stránce, která bude na této vzorové stránce založena, tím zabráníte zasahování textu do obrázků.

- 1 Nástrojem Výběr (☞) vyberte rámeček grafického objektu, který jste vytvořili na levé vzorové stránce.
- 2 Zvolte příkaz Okna/Window → Obtěkání textu/Text Wrap. V okně Obtěkání textu/Text Wrap pak klepněte na druhou volbu obtěkání (☐), kterou nastavíte obtěkání textu kolem ohraničovacího rámečku.

Obtěkání textu kolem rámečku grafického prvku

- 3 Zkontrolujte, zda není v panelu Obtěkání textu/Text Wrap zapnuta ikona Změnit všechna nastavení na stejné hodnoty/Make All Settings The Same (⚙️), a do pole Odstup dole/Bottom Offset zadejte hodnotu 4,2 mm. Stiskněte klávesu Enter nebo Return. Naspodu rámečku se objeví viditelná hranice obtěkání.

Odstup obtěkání textu použitý u rámečku grafického prvku

- 4 Nástrojem Výběr (☞) vyberte rámeček vyhrazený pro grafiku, který jste vytvořili na pravé vzorové stránce. Zopakujte krok 2 a 3, ale tentokrát zadejte hodnotu 4,2 mm do pole Odstup nahore/Top Off set. Všechna ostatní nastavení odstupe ponechte 0 mm. Stiskněte klávesu Enter nebo Return. Na vrchu rámečku se objeví viditelná hranice obtékání.
- 5 Zavřete panel Obtékání textu/Text Wrap a zvolte příkaz Soubor/File → Uložit/Save.

Kreslení barevných tvarů

Nyní doplníte rámeček s pozadím pod nadpis a další rámeček s pozadím do horní části pravé vzorové stránky. Tyto prvky se pak objeví na všech stránkách, které budou založeny na vzoru B-Rozmístění.

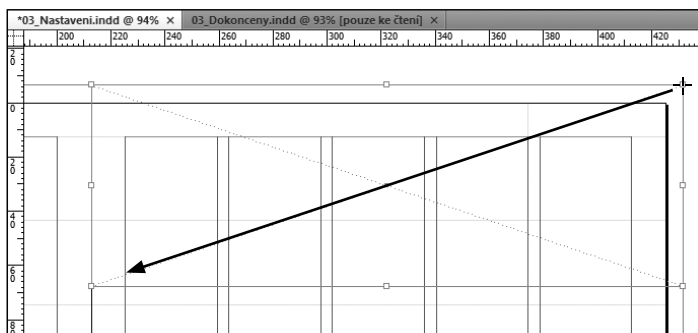
- 1 Zvolte příkaz Úpravy/Edit → Odznačit vše/Deselect All, jelikož následující kroky nevyžadují mít vybrán objekt.
- 2 Zvolte příkaz Zobrazení/View → Stránku do celého okna/Fit Page in Window a podle potřeby použijte posuvníky tak, abyste viděli celou pravou vzorovou stránku.
- 3 V panelu nástrojů zvolte nástroj Výběr (☞) a přetažením z vodorovného pravítka na souřadnici Y 67,7 mm vytvořte nové vodítko. Pak klepnutím do prázdného prostoru vodítko odznačte.

Při vybírání a přetahování rámečků často nechtěně posunete vodítka.

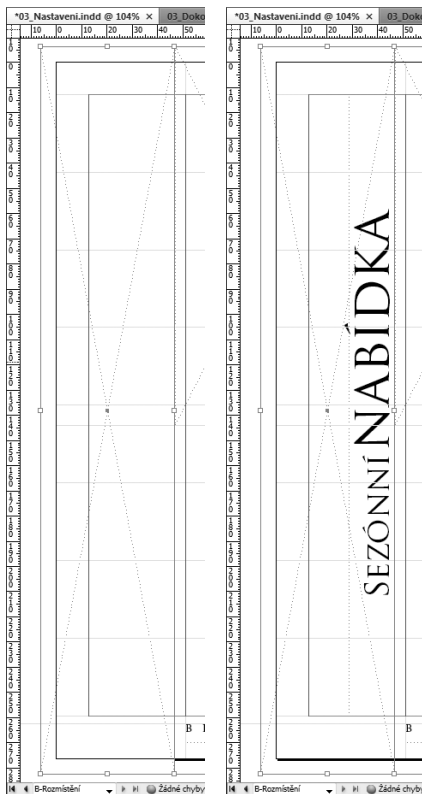
- 4 Zvolte příkaz Zobrazení/View → Mřížka a vodítka/Grids & Guides → Zamknout vodítka/Lock Guides.

► **Tip:** Příkaz Zamknout vodítka/Lock Guides je dostupný i z místní nabídky, kterou zobrazíte klepnutím pravým tlačítkem myši (Windows) nebo klepnutím se stisknutou klávesou Control (Mac OS) na prázdné místo stránky nebo na odkládací plochu.

- 5 Příkazem Okna/Window → Vzorník/Swatches otevřete panel Vzorník/Swatches.
- 6 V panelu nástrojů vyberte nástroj Obdélníkový rámeček (☒). Umístěte ukazatel k pravému hornímu rohu pravé vzorové stránky do bodu, kde se protínají vodítka spadávky. Klepnutím a tažením vytvořte rámeček, který bude vlevo sahat až ke hřbetu a dole až k vodorovnému vodítku na souřadnici Y 67,7 mm.

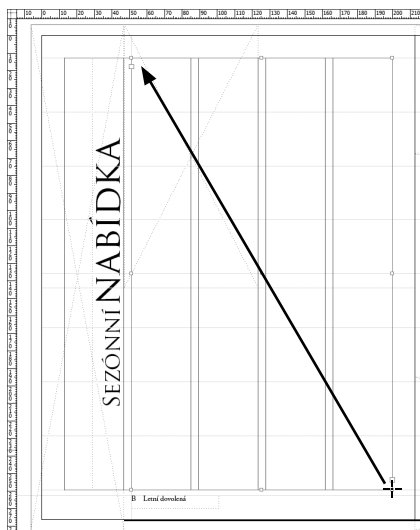
- 7 V levém horním rohu panelu Vzorník/Swatches klepněte na políčko Výplň/Fill (■) a pak v seznamu vzorků klepněte na [Papír]/[Paper]. Tím vyhradíte [Papír] jako barvu objektů, které zde později vytvoříte. Všimněte si, že políčko Výplň/Fill je i v panelu nástrojů před políčkem Tah/Stroke.
- 8 Použijte posuvníky tak, abyste viděli celou levou vzorovou stránku.
- 9 Máte-li stále vybrán nástroj Obdélníkový rámeček (☒), umístěte ukazatel k levému hornímu rohu levé vzorové stránky do bodu, kde se protínají vodítka spadávky. Klepnutím a tažením vytvoříte rámeček, který bude vpravo sahat až k pravému okraji prvního sloupce a dole až k vodítku spadávky u spodního okraje stránky. Opakováním kroku 7 nastavte jako výplň [Papír]. Všimněte si, že nový rámeček zakrývá text.
- 10 Nový rámeček ponechte vybráný a zvolte příkaz Objekt/Object → Uspořádat/Arrange → Zcela dozadu/Send to Back.
- 11 Zvolte příkaz Úpravy/Edit → Odznačit vše/Deselect All a pak příkaz Soubor/File → Uložit/Save.

Vytvoření textových rámečků se sloupci

Na vzorové stránce B-Rozmístění jste zatím vyhradili místo pro nadpis, grafické prvky a dva pruhy pozadí. Vzorovou stránku dokončíte vytvořením rámečků pro text článku.

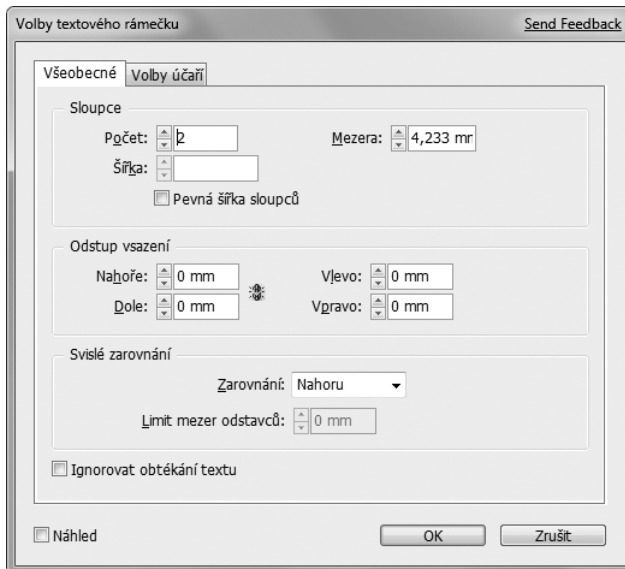
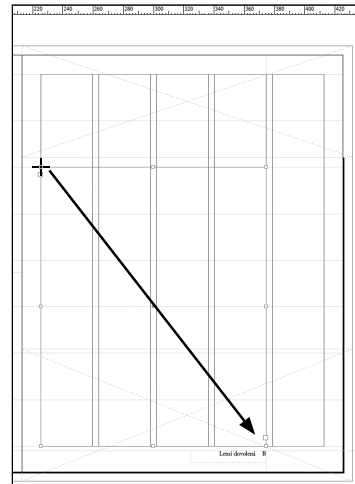
- 1 Vyberte nástroj Text (T) a na levé vzorové stránce umístěte ukazatel na průsečík pravého a spodního vodítka okrajů. Tažením nahoru doleva vytvoříte textový rámeček tak, aby měl 8 řádků na výšku a 4 sloupce na šířku. Rámeček by měl sahat nahore až k hornímu okraji a vlevo až k levému okraji druhého sloupce.
- 2 Zvolte příkaz Zobrazení/View → Dvojstránka do celého okna/Fit Spread in Window. Zavřete nebo skryjete panely, které by vám při zobrazení celé dvojstránky překážely.

- 3 Na pravé vzorové stránce umístěte ukazatel na průsečík levého okraje a horní hranice třetí řady. Tažením dolů doprava vytvořte textový rámeček tak, aby měl 6 řádků na výšku a 4 sloupce na šířku, řiďte se při tom vodítky a jeho hranice přitáhněte až k nim (viz obr.).

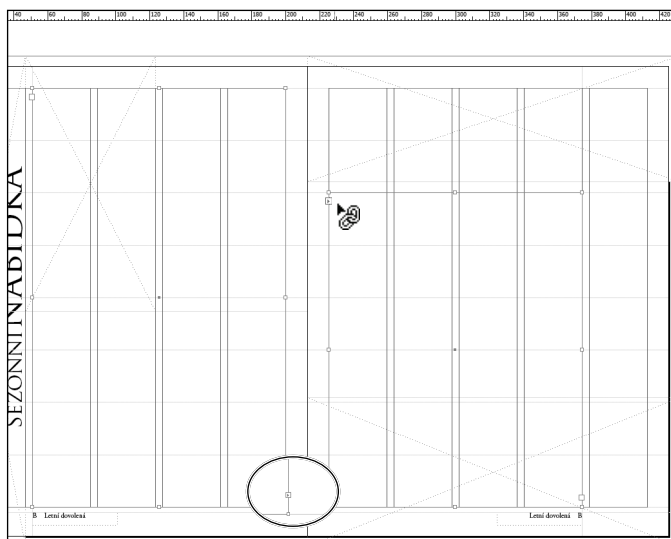
Dále nastavíte v textových rámečcích dva sloupce.

- 4 Zvolte nástroj Výběr (☞). Klepnutím se stisknutou klávesou Shift vyberte oba textové rámečky, jež jste právě vytvořili na levé a pravé vzorové stránce.
- 5 Pak zvolte příkaz Objekt/Object → Volby textového rámečku/Text Frame Options. V sekci Sloupce/Columns změňte hodnotu v poli Počet/Number na 2 a klepněte na tlačítko OK. Text bude nyní rozložen do dvou sloupců.

Každý rámeček hlavního textu bude mít dva sloupce. Aby text plynule přecházel z jednoho rámečku do druhého, nastavíte zřetězení těchto rámečků.

- 6 Zvolte nástroj Výběr (☞) a klepněte na výstupní bod na pravém dolním rohu textového rámečku na levé vzorové stránce. Umístěte ukazatel do textového rámečku na pravé vzorové stránce. Ikona ukazatele se změní z ikony načteného textu (☞) na ikonu zřetězení (☞); klepněte myší. Rámečky jsou nyní zřetězené.

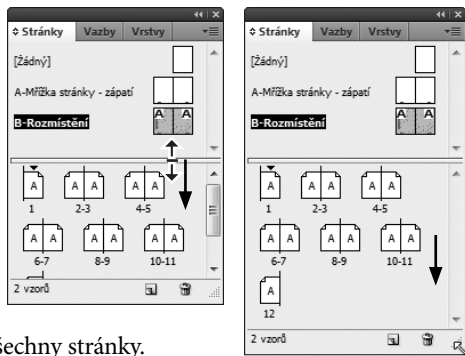
7 Uložte dokument.

- **Poznámka:** Příkazem Zobrazení/View → Zobrazovat zřetězení textu/Show Text Threads zobrazíte zřetězení rámečků. Textové rámečky lze zřetězit, i když v nich není žádný text.

Přiřazení vzorů stránkám dokumentu

Po vytvoření všech vzorových stránek nastává pravá chvíle pro jejich použití v dokumentu. Ve výchozím nastavení je všem stránkám dokumentu přiřazen jako vzor A-Mřížka stránky – zápatí. Vybraným stránkám přiřadíte jako vzor B-Rozmístění. Vzorovou stránku lze přiřadit stránkám v dokumentu přetažením ikony vzorové stránky na ikonu stránky dokumentu nebo pomocí nabídky panelu Stránky. U dlouhých dokumentů je lepší zobrazit ikony v panelu Stránky/Pages rozložené vodorovně.

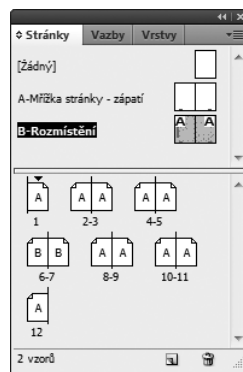
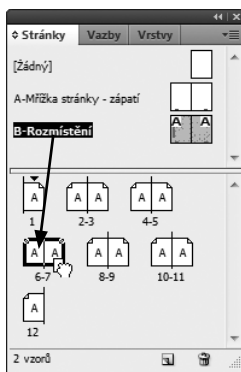
- 1 V panelu Stránky/Pages klepněte na nabídku panelu a zvolte příkaz Volby panelu/Panel Options.
- 2 Poté v sekci Stránky/Pages odznačte volbu Zobrazit svisle/Show Vertically a zvolte malou velikost ikon. Pak klepněte na tlačítko OK.
- 3 Pokud nejsou všechny ikony vzorových stránek viditelné, umístěte ukazatel na vodorovný pruh, který se nachází pod vzorovými stránkami. Klepněte a přetáhněte ho dolů tak, aby se zobrazily všechny vzorové stránky. Pak ukazatel umístěte v pravém spodním rohu panelu Stránky/Pages, klepněte a přetáhněte roh dolů tak, aby byly v panelu vidět všechny stránky.

Když již v panelu vidíte ikony všech stránek, přiřadíte vzor B-Rozmístění stránkám dokumentu, na kterých bude článek.

- 4 Dále klepněte na název B-Rozmístění, přetáhněte jej dolů a umístěte jej na levém spodním rohu ikony stránky 6 nebo na pravém spodním rohu ikony stránky 7. Až se kolem ikon stránek této dvojstránky objeví rámeček, pusťte tlačítko myši.

Vzor B-Rozmístění je již přiřazen stránkám 6 a 7, jak naznačuje písmeno B na ikonách těchto stránek. Vzor B-Rozmístění dalším stránkám přiřadíte jinou metodou.

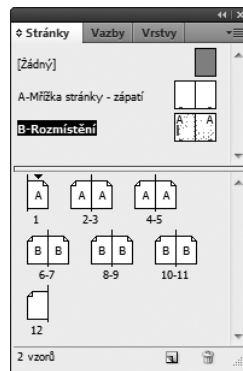
- 5 Nahore v nabídce panelu Stránky/Pages zvolte příkaz Aplikovat vzor na stránky/Apply Master to Pages. V poli Aplikovat vzor/Apply Master zvolte B-Rozmístění. V poli Na stránky/To Pages zadejte 8–11 a klepněte na tlačítko OK.

Všimněte si, že stránky 6–11 jsou nyní v panelu Stránky naformátovány podle vzoru B-Rozmístění. Stránka 12 bude mít speciální úpravu bez čísla stránky, proto jí nepřidáte žádný vzor.

- 6 V panelu Stránky/Pages klepněte na položku [Žádná]/[None] a přetáhněte ji dolů na ikonu strany 12. Jakmile se kolem ikony této stránky objeví rámeček, pusťte tlačítko myši.

Zkontrolujte, zda strany 1–5 mají přiřazený vzor A-Mřížka strany – zápatí a strany 6–11 vzor B-Rozmístění; straně 12 by neměl být přiřazený žádný vzor.

- 7 Zvolte příkaz Soubor/File → Uložit/Save.

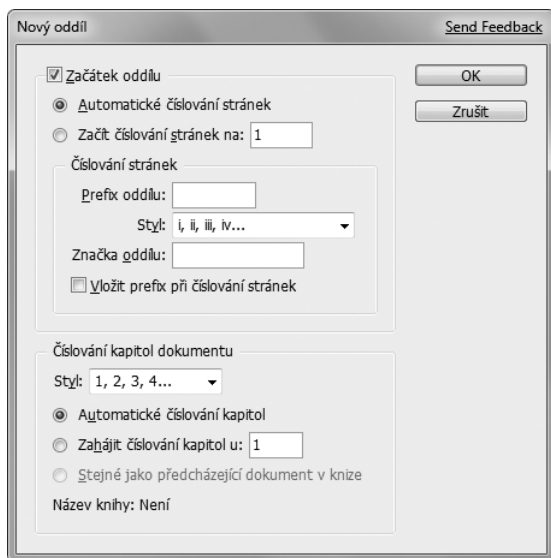

Doplnění oddílů se změněným číslováním

Článek, na kterém pracujete, bude mít úvod číslovaný římskými číslicemi (i, ii, iii atd.). Jinou formu číslování lze zavést vložím oddílu. Nový oddíl začne na stránce 2 a bude obsahovat číslování římskými číslicemi, od strany 6 pak zavedete další oddíl, který již bude číslovaný arabskými číslicemi.

- 1 V panelu Stránky/Pages poklepnáním na ikonu strany 2 tuto stránku vyberte.
- 2 V nabídce panelu Stránky/Pages zvolte příkaz Volby číslování a oddílu/Numbering & Section Options. V dialogu Nový oddíl/New Section zkontrolujte, zda jsou vybrány volby Začátek oddílu/Start Section a Automatické číslování stránek/Automatic Page Numbering, případně je vyberte.

- 3 V sekci Číslování stránek/Page Numbering zvolte v nabídce Styl/Style jako styl číslování i, ii, iii, iv... Klepněte na tlačítko OK.

- 4 Zkontrolujte ikony stránek v panelu Stránky/Pages. Od stránky 2 by nyní v zápatích stránek měly být římské číslice.

Nyní zadáte od strany 6 až na konec dokumentu číslování arabskými číslicemi.

- 5 V panelu Stránky/Pages klepnutím vyberte stranu 6 (vi).

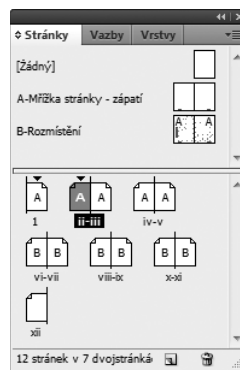
● **Poznámka:** Klepnutím na ikonu stránky ji nastavíte jako cílovou stránku úprav. Pokud chcete stránku zobrazit, pak na ni v panelu Stránky/Pages poklepejte.

- 6 Klepněte na nabídku panelu v horním rohu panelu Stránky/Pages a zvolte příkaz Volby číslování a oddílu/Numbering & Section Options.

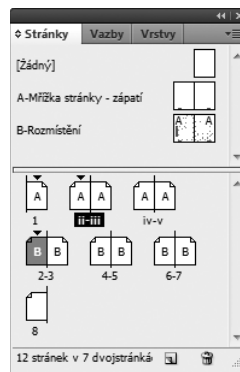
- 7 V dialogu Nový oddíl/New Section zkontrolujte, zda je zatržena volba Začátek oddílu/Start Section, případně ji vyberte.

- 8 Zatrhněte Začít číslování stránek na/Start Page Numbering At, stiskněte klávesu tabulátoru a zadejte číslo 2, aby číslování stránek oddílu začalo stranou 2.

- 9 Jako Styl/Style zvolte 1, 2, 3, 4... a klepněte na tlačítko OK.

Trojúhelník nad stránkou ii symbolizuje začátek nového oddílu.

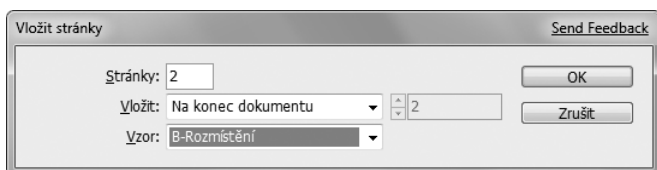
Stránky jsou nyní správně přečíslovány. Všimněte si, že černý trojúhelník se v panelu Stránky/Pages nachází nad stranami 1, ii a 2. Trojúhelník symbolizuje začátek nového oddílu.

10 Zvolte příkaz Soubor/File → Uložit/Save.

Přidání nových stránek

Do již vytvořeného dokumentu můžete doplnit další stránky. Do našeho pracovního dokumentu přidáme dvě další stránky.

- 1 V nabídce panelu Stránky/Pages zvolte příkaz Vložit stránky/Insert Pages.
- 2 Jako počet stránek zadejte 2, v nabídce Vložit/Insert zvolte Na konec dokumentu/At End of Document a jako vzor, který bude přiřazen těmto stránkám, zvolte B-Rozmístění.

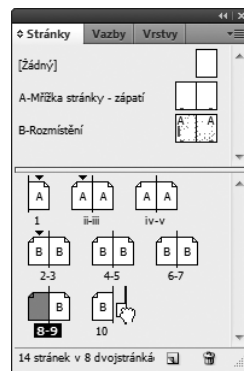

- 3 Klepněte na tlačítko OK. Dokument se rozšíří o dvě stránky.

Uspořádání a mazání stránek

V panelu Stránky/Pages lze upravit pořadí stránek a smazat zbytečné stránky.

- 1 V panelu Stránky/Pages poklepejte na ikonu stránky 8, pak na ni klepněte a přetáhněte ji doprava za stránku 10 a pusťte tlačítko myši. Strana 8 nyní zaujímá místo strany 10. Strany 9 a 10 se přestěhovaly na místa stran 8 a 9.
- 2 Poklepáním na čísla 8–9 pod ikonou této dvojstránky obě stránky vyberte.
- 3 Klepněte na tlačítko Odstranit vybrané stránky naspodu panelu. Tím strany 8 a 9 z dokumentu odstraníte.

Umístění textu a obrázků na stránky dokumentu

Po vytvoření kostry dvanáctistránkové publikace je na řadě doplnění jednotlivých článků. Abyste se mohli přesvědčit, jakým způsobem se změny, které jste provedli na vzorových stránkách, odraží na stránkách dokumentu, doplníte na strany 2 a 3 text a obrázky.

- 1 V panelu Stránky/Pages poklepáním na ikonu strany 2 (pozor, ne strany ii) zobrazte tuto stránku doprostřed okna dokumentu.

Všimněte si, že na stránce 2 se nacházejí mřížka, zápatí a rámečky vyhrazené objektům, protože je založena na vzoru B-Rozmístění.

K importování obrázků a textu z jiných aplikací, např. obrázků z Photoshopu a textu z Wordu, použijete příkaz Umístit/Place.

- 2 Zvolte příkaz Soubor/File → Umístit/Place. Otevřete složku Lekce_03, která se nachází ve vaší složce ID výuka, a poklepejte na soubor 03_d.psd.

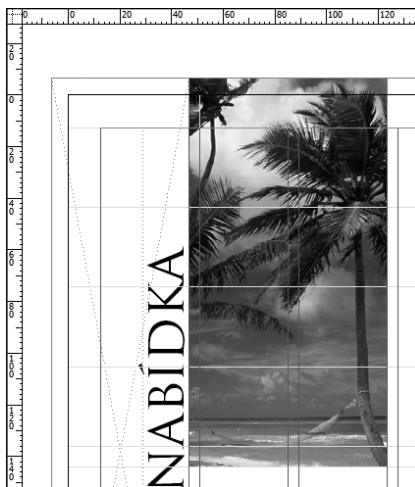
Podoba ukazatele se změní na ikonu načtené grafiky (🖼️) a zobrazí náhled obrázku.

► **Tip:** Závorky se u ukazatele při importu textu nebo grafiky zobrazí tehdy, když InDesign pod ukazatelem rozpozná předem připravený rámeček. InDesign pak tento rámeček, pokud klepnete, použije a nebude vytvářet nový.

- 3 Umístěte ukazatel načtené grafiky do rámečku vyhrazeného pro grafické prvky na straně 2. Až se kolem ukazatele objeví závorky (⌋⌋), klepněte myší. Aby se ukazatel zobrazil v závorkách, musíte ho mít nad vyhrazeným rámečkem.

- 4 Abyste obrázek umístili správně, zvolte příkaz Objekt/Object → Přizpůsobení/Fitting → Vystředit obsah/Center Content. Poté klepněte do prázdné části stránky nebo odznačte všechny vybrané objekty příkazem Úpravy/Edit → Odznačit vše/Deselect All.

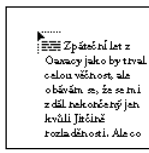
- 5 Zopakujte 2 až 4, tentokrát však umístěte obrázek 03_e.psd do rámečku vyhrazeného pro obrázek naspodu strany 3. Aby se ikona načtené grafiky zobrazila v závorkách, budete ji možná muset přesunout na pravou stranu vyhrazeného rámečku. Namísto vystředění obsahu tentokrát zvolte příkaz Objekt/Object → Přizpůsobení/Fitting → Vyplnit rámeček proporcionalně/Fill Frame Proportionally.

► **Tip:** Jestliže je při umísťování souboru vybrán rámeček, obsah souboru bude vložen do něho. Vyhnout se tomuto nedopatření lze odznačením všech objektů před začátkem importu nebo během importu odznačením volby „Nahradiť vybrané položky/Replace Selected Item“ v dialogu Umístit/Place.

- 6 Pro jistotu zvolte příkaz Úpravy/Edit → Odznačit vše/Deselect All. Tím odznačíte všechny vybrané objekty. Pak zvolte příkaz Soubor/File → Umístit/Place a poklepejte na soubor 03_Clanek.doc, což je textový soubor vytvořený aplikací Microsoft Word.

Ukazatel se změní na ikonu načteného textu (📄) s náhledem prvních několika řádků textu, který budete umísťovat.

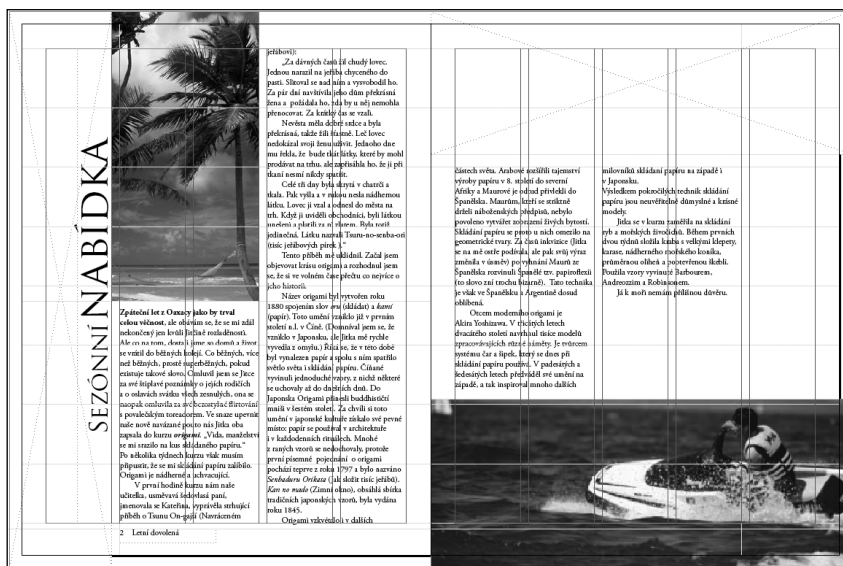

Když má ukazatel podobu ikony načteného textu, můžete tažením vytvořit textový rámeček nebo klepnout do již připraveného textového rámečku. Pokud ukazatel přemístíte na již připravený textový rámeček, objeví se kolem ikony načteného textu závorky.

Klepnutím můžete text umístit do samostatného rámečku nebo stejným postupem text automaticky nateče do zřetězených rámečků, což provedete v následujících krocích.

- **Poznámka:** V předchozích verzích InDesignu bylo nutné při umísťování textu držet stisknutou klávesu Shift, aby natečení do zřetězených rámečků proběhlo automaticky. Nová volba Inteligentní přeformátování textu/Smart Text Reflow v podokně Text/Type v dialogu Předvolby/Preferences InDesignu CS4 vám umožňují nastavit průběh natekání umísťovaného textu.

7 Umístěte ukazatel s ikonou načteného textu na libovolné místo uvnitř textového rámečku dole na straně 2. Všimněte si, že kolem ikony jsou nyní závorky. Klepněte myši.

Text natekl do zřetězených rámečků na straně 2 a 3 a obtekl obrázky podle nastavení, která jste vytvořili na vzorových stránkách. Kdyby tyto rámečky nebyly zřetězeny, text by natekl jen na stranu 2 a přesahoval by mimo textový rámeček na této stránce. V takovém případě byste ho pak mohli nechat ručně natečt ze strany 2 na stranu 3.

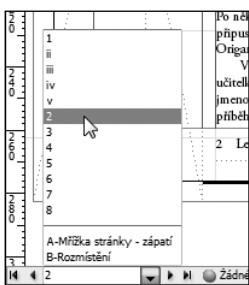
- **Poznámka:** Pokud text nenatekl tak, jak popisujeme, zvolte příkaz Úpravy/Edit → Zpět/Undo a přemístěte ukazatel do dvojsloupcového textového rámečku.

- 8 Příkazem Úpravy/Edit → Odznačit vše/Deselect All pak zajistíte, že nebude vybrán žádný rámeček.
- 9 Příkazem Soubor/File → Uložit/Save své dílo uložte.

Úprava položek vzorové stránky na stránkách dokumentu

Rámečky, kterými jste na vzorových stránkách vyhradili místo různým objektům, se objeví na stránkách dokumentu. Aby vám InDesign zabránil je náhodně přesunout nebo smazat, je potřeba k jejich vybrání a editaci na stránkách dokumentu použít pomocné klávesy. Slovo „SEZÓNŇÍ“ nyní nahradíte slovem „LETNÍ“ a slovo „NABÍDKA“ slovem „DOVOLENÁ“. Abyste text mohli upravit, musíte vybrat rámeček se slovem „SEZÓNŇÍ NABÍDKA“ na stránce vzoru. Text navíc obarvíte.

- 1 Vybráním položky stránka 2 v rozbalovací nabídce Stránky/Pages vlevo na stavovém řádku na, spodu okna dokumentu přejděte na stránku 2.

- 2 Pokud nevidíte text „SEZÓNŇÍ NABÍDKA“ celý, upravte zobrazení strany 2. Zvolte nástroj Výběr (☞) a zkuste tento textový rámeček vybrat klepnutím.

Položky ze vzorové stránky nelze na stranách dokumentu vybrat pouhým klepnutím. Pokud však stisknete pomocnou klávesu, budete moci objekt ze vzorové stránky, např. textový rámeček, vybrat.

- 3 Stiskněte klávesy Shift+Ctrl (Windows) nebo Shift+Command (Mac OS) a klepnutím na rámeček s textem „SEZÓNŇÍ NABÍDKA“ na levém boku strany 2 tento rámeček vyberte.
- 4 Poklepnáním nástrojem Text (T) vyberte slovo „SEZÓNŇÍ“ a pak je přepište slovem LETNÍ.
- 5 Poklepnáním na slovo „LETNÍ“ ho vyberte. V panelu Vzorník/Swatches klepněte na políčko Výplň/Fill (□) a pak v seznamu vzorků klepněte na [Papír]/[Paper]. Text se zbarví bíle.
- 6 Poklepnáním nástrojem Text (T) vyberte slovo „NABÍDKA“ a přepište je slovem DOVOLENÁ. Poklepnáním na slovo DOVOLENÁ ho vyberte.

V dalším cvičení použijete nástroj Kapátko, kterým vyberete barvu z vloženého obrázku a použijete ji jako výplň vybraného textu. Potom Kapátkem obarvíte i další prvky v dokumentu.

- 7 Poklepnáním na ikonu stránky 3 v panelu Stránky/Pages ji zobrazte doprostřed okna dokumentu. V panelu nástrojů zvolte nástroj Lupa (🔍) a tažením vytvořte rámeček kolem obrázku muže v záchranné vestě. Tím obrázek zvětšíte a oblast, kterou jste ohraničili, vyplní okno.

- 8 V panelu nástrojů zkontrolujte, zda je ikona výplně nastavena na výplň textu (¶), a pak vyberte nástroj Kapátko (☼). Špičku kapátka přesuňte na žlutou část záchranné vesty a klepnutím ji vyberte. Barva, na kterou jste klepnuli, se stane barvou výplně vybraného textu.

- 9 Zvolte příkaz Zobrazení/View → Dvojstránku do celého okna/Fit Spread in Window. Všimněte si, že i po použití dalších nástrojů zůstal text vybrán. Zvolte příkaz Úpravy/Edit → Odznačit vše/Deselect All, abyste si mohli prohlédnout text vyplněný žlutou barvou.

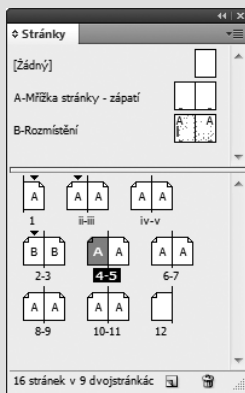
● **Poznámka:** Ačkoliv jste tyto rámečky vytvořili na vzorové stránce, objeví se také na stránce dokumentu, protože jste ji založili na dané vzorové stránce.

- 10 Zvolte nástroj Výběr (☞), stiskněte klávesy Shift+Ctrl (Windows) nebo Shift+Command (Mac OS) a klepnutím na široký obdélníkový rámeček, který jste vytvořili nahoře na straně 3, jej vyberte. Stejně jako v kroku 8 jej nástrojem Kapátko vyplňte tou samou žlutou barvou. Zvolte příkaz Úpravy/Edit → Odznačit vše/Deselect All.
- 11 Znovu zvolte nástroj Výběr (☞), stiskněte klávesy Shift+Ctrl (Windows) nebo Shift+Command (Mac OS) a klepnutím vyberte dlouhý obdélníkový rámeček vlevo na samém okraji strany 2. Tentokrát jako barvu výplně vyberte nástrojem Kapátko tmavě modrou barvu na obrázku s palmami na straně 2.
- 12 Zvolte příkaz Úpravy/Edit → Odznačit vše/Deselect All.
- 13 Příkazem Soubor/File → Uložit/Save svou práci uložte.

Otočení zobrazení dvojstránky

V některých případech potřebujete otočit celý layout stránky nebo dvojstránky tak, aby byl pro čtenáře snadněji čitelný. Například do časopisu standardního formátu se stránkami orientovanými na výšku může být potřeba začlenit stránku, na které bude kalendář orientovaný na šířku. Namísto toho, abyste nakláněli hlavu nebo natáčeli monitor, když budete upravovat layout nebo text na stránce, kde je vše otočeno o 90°, stačí otočit zobrazení celé dvojstránky. Tuto funkci si právě teď můžete vyzkoušet. Otevřete soubor 03_Dokonceny.indd, který se nalézá ve složce Lekce_03.

- 1 Poklepáním na ikonu stránky 4 v panelu Stránky/Pages ji zobrazte doprostřed okna dokumentu.

- 2 Zvolte příkaz Zobrazení/View → Otočit dvojstránku/Rotate Spread → 90° doprava/90° CW.

Po otočení dvojstránky (obr. vpravo) se vám bude s jejími prvky pracovat lépe.

- 3 Zvolte příkaz Zobrazení/View → Otočit dvojstránku/Rotate Spread → Odstranit otočení/Clear Rotation. Otočení dvojstránky se zruší.
- 4 Zavřete dokument, aniž byste uložili změny.

Kontrola dokončené dvojstránky

Nyní skryjete vodítka a rámečky, abyste si mohli prohlédnout dokončenou dvojstránku.

- 1 Zvolte příkaz Zobrazení/View → Dvojstránku do celého okna/Fit Spread in Window a skryjte panely, které dvojstránku zakrývají.
- 2 Volbou příkazu Zobrazení/View → Režim zobrazení/Screen Mode → Náhled/Preview skryjte všechna vodítka, mřížky, rámečky a odkládací plochu.

► **Tip:** Klávesou Tab skryjete nebo opět zobrazíte všechny panely, včetně panelu nástrojů a ovládacího panelu.

Vyplnili jste dostatečně reprezentativní část dvánactistránkového dokumentu, abyste mohli posoudit, zda celkový vzhled dokumentu bude i po doplnění objektů jednotný.

- 3 Zvolte příkaz Soubor/File → Uložit/Save.

Blahopřejeme vám. Lekci jste právě dokončili.

Vyzkoušejte sami

Abyste si dostatečně vštípili poznatky, které jste se v této lekci naučili, je dobré si trochu zaexperimentovat. Vyzkoušejte si některé z následujících cvičení, která vám pomohou si hlouběji osvojit pracovní postupy InDesignu.

- 1 Umístěte další fotografii do třetího sloupce na straně 3. Použijte obrázek 03_f.psd, který naleznete ve složce Lekce_03. Pokud potřebujete napovědět, jak dokončit tento krok, ve slož-

ce Lekce_03 otevřete soubor 03_Dokonceny.indd a pomocí panelu Stránky si zobrazte stránku 3.

- 2 Doplňte na stránku citát. Tažením nástrojem Text (T) vytvořte textový rámeček ve žlutém obdélníku na straně 3. Napište do něj: **Nikde si neužijete tolik radosti z léta jako na pláži...** Klepněte třikrát na text, který jste právě napsali, a pomocí panelu Znaký/Character nebo ovládacího panelu text zformátujte. Použijte font, velikost, styl a barvu písma podle vlastního uvážení.
- 3 Pomocí nástroje Otočení v panelu nástrojů natočte pás s nadpisem a experimentujte při tom s volbou různých bodů na ikoně referenčního bodu () v ovládacím panelu nebo v panelu Transformace/Transform. Všimněte si rozdílů.
- 4 Vytvořte novou sadu vzorových stránek pro dvojstránku, na které by mohl článek pokračovat. Nazvěte nový vzor **C-Pokračování** a odvodte jej ze vzoru A-Mřížka strany – zápatí. Pak vytvořte rámečky vyhradzující místo pro text a grafické prvky. Dvojstránka by měla vypadat jinak než stránky vzoru B-Rozmístění. Po dokončení použijte tento vzor v dokumentu na stránkách 4–5.

Opakování

Otázky

- 1 Jaké výhody má, rozmístíte-li objekty na vzorovou stránku?
- 2 Jak lze změnit schéma číslování stránek?
- 3 Jak na stránce dokumentu vyberete prvek ze vzorové stránky?

Odpovědi

- 1 Umístíte-li na vzorovou stránku prvky, jako jsou vodítka, zápatí a rámečky vyhrazené pro objekty, můžete vytvořit jednotný vzhled stránek, které od tohoto vzoru odvodíte.
- 2 V panelu Stránky/Pages vyberte ikonu stránky, na níž má číslování stránek začít. Pak v nabídce panelu Stránky/Pages zvolte příkaz Volby číslování a oddílu/Numbering and Section Options a zadejte parametry nového číslovacího schématu.
- 3 Stiskněte klávesy Shift +Ctrl (Windows) nebo Shift +Command (Mac OS) a pak klepnutím vyberte objekt. Ten pak můžete upravit, smazat, případně s ním provést jiné operace.